

Dokument omówiony
przez Radę Partnerstwa
w dniu 04.03.2022 r.

Zarys wniosku o dofinansowanie

**Utworzenie Uniwersytetu
Ludowego Pogranicza
w ramach projektu
strategicznego
Aktywne Pogranicze**

Partnerstwo

**Stowarzyszenie
Warmińsko-Mazurskich
Gmin Pogranicza**

GMINA
BARTOSZYCE

GMINA
BARCIANY

GMINA
BRANIEWO

GMINA
BUDRY

GMINA
DUBENINKI

GMINA
GÓROWO IŁAWECKIE

GMINA
LELKOWO

MIASTO I GMINA
SĘPOLNO

GMINA
SROKOWO

Zarys wniosku o dofinansowanie

**Utworzenie Uniwersytetu
Ludowego Pogranicza
w ramach projektu
strategicznego
Aktywne Pogranicze**

Partnerstwo

**Stowarzyszenie
Warmińsko-Mazurskich
Gmin Pogranicza**

Utworzenie Uniwersytetu Ludowego Pogranicza

w ramach projektu strategicznego AKTYWNE POGRANICZE

Partnerstwo Stowarzyszenie Warmińsko-Mazurskich Gmin Pogranicza

Opracowanie

Związek Miast Polskich (ZMP)

Zespół autorski

Monika Czerwonka, Jagoda Nowińska, Romana Waszak, Radomir Matczak (redakcja) – przy wsparciu członków Grupy Roboczej

Kierownik projektu CWD

Jarosław Komża

Projekt „Pilotaż Centrum Wsparcia Doradczego” poprzez bezpośrednie doradztwo ZMP w strategicznym planowaniu rozwoju 38 partnerstw samorządowych, ma na celu popularyzowanie idei partnerstwa międzysamorządowego, wzmocnienie zdolności gmin i powiatów do podejmowania przemyślanej i celowej współpracy oraz planowania kompleksowych przedsięwzięć aktywizujących potencjał obszaru partnerstwa i budujących jego rozwój.

Dzięki współpracy Związku Miast Polskich, samorządów lokalnych i regionalnych oraz Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej, dla ponad 370 partnerskich gmin i powiatów z obszarów borykających się z problemami rozwojowymi przygotowywane są diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej, a następnie strategie terytorialne oraz pakiety przedsięwzięć podnoszące jakość życia mieszkańców.

Projekt „Pilotaż Centrum Wsparcia Doradczego” realizowany jest w okresie od września 2020 do marca 2022 roku w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

2021 © Związek Miast Polskich

Skład Partnerstwa

Gmina Barciany, Gmina Bartoszyce, Gmina Braniewo, Gmina Budry, Gmina Dubeninki, Gmina Górowo Iławeckie, Gmina Lelkowo, Gmina Sępól, Gmina Srokowo.

Skład Rady Partnerstwa

Marta Kamińska, Wójt Gminy Barciany (Przewodnicząca),
Andrzej Dycha, Wójt Gminy Bartoszyce,
Jakub Bornus, Wójt Gminy Braniewo,
Józef Markiewicz, Wójt Gminy Budry,
Ryszard Zieliński, Wójt Gminy Dubeninki,
Bożena Olszewska-Świtaj, Wójt Gminy Górowo Iławeckie,
Łukasz Skrzyszewski, Wójt Gminy Lelkowo,
Piotr Łazar, Zastępca Burmistrza Gminy Sępól (Zastępca Przewodniczącej),
Marek Olszewski, Wójt Gminy Srokowo.

Skład Grupy Roboczej

Anna Tereszko, Sekretarz, Gmina Barciany,
Monika Rybicka, Kierownik Referatu Organizacyjnego, Gmina Bartoszyce,
Joanna Jankowska, Podinspektor ds. oświaty i pozyskiwania funduszy, Gmina Braniewo,
Anna Kowalewska, Zastępca Wójta, Gmina Budry,
Anna Truchan, Podinspektor ds. obsługi Rady, Gmina Dubeninki,
Krzysztof Baran, Zastępca Wójta, Gmina Górowo Iławeckie (Koordynator),
Wiesława Bronacka, Kierownik Referatu Rozwoju Gospodarczego, Gmina Lelkowo,
Piotr Łazar, Zastępca Burmistrza, Gmina Sępól,
Małgorzata Cwalina, Skarbnik, Gmina Srokowo.

Spis treści

Wprowadzenie	8
1. Geneza i tło	9
1.1. Geneza	9
1.2. Tło	9
2. Charakterystyka odbiorców	10
3. Lider, beneficjenci, system zarządzania	11
3.1. Lider	11
3.2. Beneficjenci	11
3.3. System zarządzania.....	11
4. Cel, w tym zgodność z celami Strategii	12
4.1. Cel	12
4.2. Zgodność z celami <i>Strategii dla Pogranicza</i>	12
5. Koncepcja	13
6. Lokalizacja (zasięg terytorialny)	14
7. Oczekiwane efekty	15
8. Budżet	16
9. Zagadnienie horyzontalne.....	17
10. Dodatkowe informacje.....	18
Załącznik. Elementy wniosku konkursowego.....	19

Wprowadzenie

SWMGP Warmińsko-Mazurskich Gmin Pogranicza (SWMGP) powstało w roku 2019. Tworzy je obecnie 10 gmin: Banie Mazurskie¹, Barciany, Bartoszyce (gmina wiejska), Braniewo (gmina wiejska), Budry, Dubeninki, Górowo Iławeckie (gmina wiejska), Lelkowo, Sępólno i Srokowo.

W ramach projektu „Pilotaż CWD” w dniu 29 września 2021 roku Rada Partnerstwa przyjęła *Strategię terytorialną (Strategię dla Pogranicza)*². Została ona też zatwierdzona przez Walne Zgromadzenie Członków SWMGP w dniu 20 października 2021 roku.

Strategia dla Pogranicza identyfikuje m.in. trzy projekty strategiczne: *Magnetyczne Pogranicze*, *Zielone Pogranicze* i *Aktywne Pogranicze*. Dla każdego z nich przygotowano tzw. wstępną analizę wykonalności – w istocie pogłębioną analizę projektu³. Analizy te przedstawiono Radzie Partnerstwa w dniu 17 grudnia 2021 roku.

W dniu 27 stycznia 2022 roku Rada Partnerstwa zdecydowała o uruchomieniu prac nad *Zarysem* niniejszego wniosku o dofinansowanie dla przedsięwzięcia pn. *Utworzenie Uniwersytetu Ludowego Pogranicza (ULP)*. Jest ono ważnym komponentem projektu strategicznego *Aktywne Pogranicze*.

* * *

Treść tego dokumentu odzwierciedla z jednej strony strukturę zaproponowaną przez ZMP, ale zasadniczo jest podporządkowana wymogom określonym przez *Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (NIW-CRSO)* w regulaminie konkursu zorganizowanego w 2021 roku w ramach *Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030*⁴. Analogiczny konkurs jest oczekiwany także w 2022 roku.

Niniejszy *Zarys* powstał w lutym 2022 roku przy aktywnym udziale Grupy Roboczej oraz interesariuszy. W jego powstaniu pomogła także wizyta studyjna przedstawicieli SWMGP w Kaszubskim Uniwersytecie Ludowym w dniach 7-8 lutego 2022 roku.

Po stosownej weryfikacji i dopracowaniu dokument ten powinien przekształcić się w docelowy wniosek o dofinansowanie projektu.

¹ Gmina Banie Mazurskie formalnie przystąpiła do Stowarzyszenia w dniu 18.11.2021 roku.

² Dostępna pod adresem: <https://pograniczewm.pl/aktualnosci/pogranicze-ma-strategie-do-2030-roku>

³ Dostępne pod adresem: <https://pograniczewm.pl/aktualnosci/analizy-wykonalnosci-projektow-strategicznych-strategii-pogranicza>

⁴ Dostępny pod adresem: <https://niw.gov.pl/nasze-programy/uniwersytety-ludowe/edycja-2021/nabor-wnioskow/>

1. Geneza i tło

Utworzenie ULP ma mocne zakotwiczenie w *Strategii dla Pogranicza*.

1.1. Geneza

Pogranicze cechuje się niskim na tle kraju poziomem aktywności społecznej, co ma związek z szeregiem problemów opisanych w *Strategii* w formie triady: niski poziom aktywności gospodarczej – słabnąca atrakcyjność zamieszkania – nie w pełni spożytkowany i zabezpieczony potencjał przyrodniczy.

Problem niskiej aktywności społeczności Pogranicza wynika m.in. z dezintegracji społecznej tego słabo zaludnionego post-PGR-owskiego obszaru. Wiąże się to m.in. z deficytem liderów, ze słabą ofertą spędzania czasu wolnego, z niskim poziomem wykształcenia i kapitału społecznego, a także z niską samooceną mieszkańców i ich skłonnością do powielania złych wzorców, czy też z niską świadomością dostępnych możliwości. Zjawiska te są dodatkowo wzmacniane przez względnie silne odprawy migracyjne i dość szybkie starzenie się pogranicznej wspólnoty mieszkańców.

1.2. Tło

Tłem dla przedsięwzięcia są zdefiniowane w *Strategii* potrzeby w sferze aktywności i integracji społecznej. Dotyczą one m.in.:

- 1) większej aktywności społeczno-zawodowej osób starszych, młodzieży i młodych dorosłych.
- 2) lepszego wykorzystania potencjału (wiedzy, doświadczenia, umiejętności) lokalnych społeczników, organizacji pozarządowych, ludzi kultury i innych mieszkańców (specjalistów), w tym seniorów.
- 3) przemyślanego zagospodarowania obiektów świetlic, byłych szkół i budowli zabytkowych m.in. pod funkcje edukacyjno-kulturalne, turystyczne i usługowe (pod kątem wsparcia działań wspólnototwórczych).

W ścisłym powiązaniu z tymi potrzebami pojawiła się idea wzmocnienia pogranicznej wspólnoty społecznej i tożsamości przy zaangażowaniu dotychczasowych i nowych mieszkańców.

Utworzenie ULP wpisuje się w tę ideę i może być jedną z ważniejszych odpowiedzi na ww. potrzeby w skali Pogranicza.

Dodatkowe informacje na ten temat przedstawia **Załącznik** (punkt 1C).

2. Charakterystyka odbiorców

Wskazuje się cztery zasadnicze grupy odbiorców (grupy docelowe) projektu. Są nimi:

- a) młodzież i młodzi dorośli;
- b) seniorzy;
- c) rolnicy;
- d) artyści, twórcy, animatorzy.

Zakłada się przy tym, że działania ULP będą skierowane zarówno do mieszkańców Pogranicza, jak też do zainteresowanych przyjezdnych, w tym turystów. Aby wzmocnić wizerunek ULP, podjęty będzie m.in. szereg działań informacyjnych i promocyjnych.

Więcej szczegółów przedstawia **Załącznik** (punkty 1A i 2F).

3. Lider, beneficjenci, system zarządzania

Kwestia lidera projektu – z przyczyn formalnych – nie została rozstrzygnięta⁵. Jednak na potrzeby niniejszego *Zarysu* wskazuje się SWMGP jako naturalnego lidera. Ostatecznie, w zależności od źródła finansowania, liderem może być także inna organizacja wspierana przez SWMGP lub ściśle z nim współpracująca.

3.1. Lider

Za realizację projektu odpowiadać będzie SWMGP.

Choć nie może ono pochwalić się bogatym dorobkiem, to sporym doświadczeniem dysponują podmioty (gminy) wchodzące w jego skład. Chodzi tu zarówno o zasoby lokalowe, jak również kadrowe i finansowe.

Więcej szczegółów przedstawia **Załącznik** (punkt 1B).

3.2. Beneficjenci

Choć beneficjent projektu *sensu stricto* będzie jeden (SWMGP), to należy podkreślić, że wszystkie gminy tworzące Stowarzyszenie, a nawet inne gminy pogranicza polsko-rosyjskiego będą bezpośrednio odczuwać korzyści wynikające z uruchomienia ULP.

3.3. System zarządzania

Działalność ULP będzie koordynowana przez stały zespół na poziomie SWMGP. Docelowo ULP będzie posiadał bazę szkoleniową i hostelową, jak też uzyska priorytetowy dostęp do infrastruktury gminnej (np. świetlice wiejskie, instytucje kultury, szkoły, kluby seniora, OSP). Umożliwi mu to rozproszone terytorialnie działanie w ramach sieci lokalnych *gniazd*, w których w formule mobilnej dostępna będzie różnorodna oferta kulturalno-edukacyjna dla społeczności lokalnych.

ULP będzie opierał się na rozpoznaniu oczekiwań i zainteresowań mieszkańców oraz osób odwiedzających Pogranicze oraz na skutecznym dotarciu do nich z informacją o swoich działaniach.

Więcej szczegółów przedstawia **Załącznik** (punkt 2E).

⁵ Chodzi o to, że w organizowanym przez NIW-CRSO konkursie, w ramach którego złożony będzie ten wniosek, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego będą traktowane prawdopodobnie jako podmioty nieuprawnione.

4. Cel, w tym zgodność z celami Strategii

Planowane przedsięwzięcie wynika wprost ze *Strategii dla Pogranicza* i stanowi jeden z komponentów projektu strategicznego *Aktywne Pogranicze*⁶.

4.1. Cel

Celem przedsięwzięcia jest wzmocnienie wspólnoty społecznej i tożsamości Pogranicza poprzez utworzenie/uruchomienie ULP dysponującego szeroką ofertą kulturalną i edukacyjną, w tym zapewnienie jego zaplecza kadrowego i materialnego oraz organizację pierwszej serii kursów.

4.2. Zgodność z celami *Strategii dla Pogranicza*

Uruchomienie ULP wpisuje się przede wszystkim w realizację celu strategicznego 2. *Aktywna wspólnota samorządowa*. W jego ramach określono trzy kierunki działań: a) wyższe kwalifikacje i umiejętności społeczeństwa; b) inicjatywy obywatelskie, integracja społeczna, wzmocnienie lokalnej tożsamości; c) wzrost liczby pracujących. Działania ULP wpisują się bezpośrednio w co najmniej dwa z tych kierunków (a i b).

Warto dodać, że uruchomienie ULP jest zgodne z celami określonymi w dokumencie *Warmińsko-Mazurskie 2030. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego*⁷.

⁶ Pozostałymi komponentami są: 1) **uruchomienie przedsiębiorstw społecznych** (chodzi tu o wsparcie w tworzeniu podmiotów ekonomii społecznej m.in. pod w zakresie ginących zawodów lub budowy sieci samopomocy, w tym sklepów socjalnych; oraz 2) **pilotaż bezwarunkowego dochodu podstawowego** (chodzi tu o przetestowanie / weryfikację, na ile jest to skuteczne narzędzie w ograniczaniu biedy i nierówności ekonomicznych, zachęcaniu do podjęcia pracy zarobkowej oraz zapewnieniu minimalnego bezpieczeństwa socjalnego).

⁷ Dokument przyjęty przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego w dniu 18 lutego 2020 r.

5. Koncepcja

ULP stworzy osobom dorosłym możliwość zdobycia umiejętności i kompetencji społecznych (obywatelskich), kulturowych i zawodowych w trybie pozaformalnym, w oparciu o grundtvigiańską ideę edukacji. Istotą ULP będzie sieciowość i pobudzanie oddolnej aktywności lokalnych środowisk, zwłaszcza w sferze kultury.

Obok kształcenia i wspierania potencjalnych liderów i animatorów, prowadzone będą kursy zawodowe i specjalistyczne pozwalające połączyć pasję ze sposobem na życie. Uczestnicy ULP będą uczyć się przede wszystkim przez praktykę (działanie, przeżywanie) i pracę zespołową inspirowaną wskazówkami ww. liderów i animatorów / instruktorów.

Wstępnie przewiduje się, że docelowa koncepcja funkcjonowania ULP będzie się opierała na trzech filarach (obszarach aktywności):

1. Warsztaty, w tym kursy instruktorskie i dla animatorów lokalnego życia społecznego, kursy kreatywności, kursy podnoszące zdolność uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym, kursy zmieniające hobby w źródło dochodu, czy też kursy komercyjne dla przyjezdnych.
2. Działania kulturotwórcze (np. festiwale, przeglądy, konkursy, plenery, konferencje).
3. Rozwiązania systemowe, w tym długofalowe, np. mobilny uniwersytet trzeciego wieku, czy inkubatory małej działalności gospodarczej i przedsiębiorstw społecznych.

Więcej szczegółów przedstawia **Załącznik** (punkt 2B).

Warto dodać, że SWMGP podjęło próbę uruchomienia małego projektu inicjującego proces tworzenia ULP. Nosi tytuł *Objazdowy Uniwersytet Ludowy*⁸. Jego realizacja przed uruchomieniem niniejszego (głównego) projektu byłaby bardzo dobrym „przetarciem” dla SWMGP, a także weryfikatorem przyjętych dla ULP celów i założeń.

⁸ Projekt ten został zgłoszony Zarządowi Województwa Warmińsko-Mazurskiego w odpowiedzi na ogłoszenie otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych na realizację w roku 2022 zadań publicznych Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w zakresie kultury.

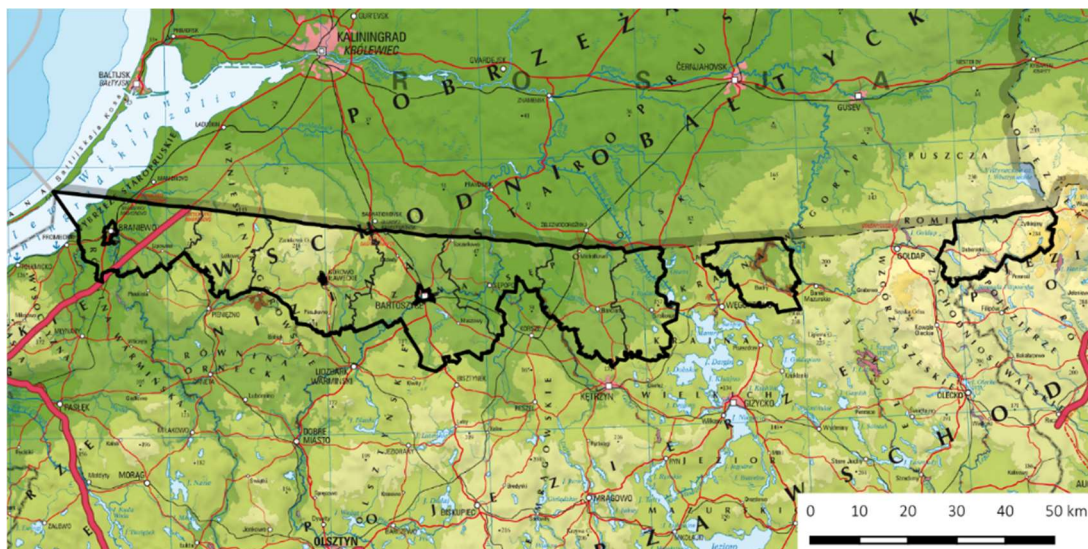
Projekt ma polegać na tym, że w dziesięciu gminach Pogranicza przeprowadzone zostaną amatorskie plenery malarskie. Będą one inspiracją dla prowadzącej je artystki, która finalnie stworzy cykl prac obrazujący atmosferę Pogranicza. Podsumowaniem projektu ma być wspólna wystawa wszystkich powstałych w projekcie obrazów i towarzyszący jej wernisaż, na który zaproszeni zostaną wszyscy uczestnicy projektu.

Konkurs ofert powinien być rozstrzygnięty przez Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w kwietniu 2022 roku.

6. Lokalizacja (zasięg terytorialny)

Projekt będzie realizowany na terenie gmin wchodzących w skład SWMGP, a także na terenie innych gmin pogranicza polsko-rosyjskiego, których mieszkańcy wyrażą zainteresowanie ofertą kulturalno-edukacyjną ULP.

Ryc. 1. Lokalizacja projektu (Gminy Pogranicza)

Źródło: Opracowanie ZMP

7. Oczekiwane efekty

Istotą projektu jest zorganizowanie pracy ULP. Powstanie jego długofalowa strategia i program działania. Zebrany zostanie trzon zespołu instruktorów, uruchomione będą kursy przygotowujące przyszłą kadrę. Nastąpi też adaptacja stosownego lokum, a kadra organizacyjno-administracyjna zostanie skompletowana.

ULP będzie prowadził aktywność na terenie wszystkich gmin pogranicza polsko-rosyjskiego, obejmując również gminy nienależące do SWMGP. W związku z tym, że ten duży obszar nie był dotąd przestrzenią działania żadnego uniwersytetu ludowego, oczekuje się, że wpływ ULP na sytuację społeczną będzie znaczący i pozytywny.

Więcej szczegółów przedstawia **Załącznik** (punkty 2A, 2C i 2D).

8. Budżet

Szacowany budżet projektu wyniesie 250 tys. PLN.

Projekt będzie miał zasadniczo charakter miękkiej – wydatki majątkowe nie powinny przekroczyć 50 tys. PLN.

W budżecie nie uwzględniono wkładu własnego, który nie jest wymagany w konkursie organizowanym przez NIW-CRSO. Nie wyklucza się jednak, że SWMGP wygeneruje wkład własny, który może przybrać np. formę rzeczową, osobową lub finansową.

Więcej szczegółów przedstawia **Załącznik** (Część 3).

9. Zagadnienie horyzontalne

Działania ULP będą podporządkowane zapewnieniu nieskrępowanego i równego dostępu do oferty kulturalno-edukacyjnej wszystkim osobom bez względu na płeć, wiek, rasę, pochodzenie etniczne, światopogląd, orientację seksualną, stan zdrowia, stopień niepełnosprawności lub inne ograniczenia.

Infrastruktura ULP lub infrastruktura, z której korzysta ULP, będzie dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Będzie też ona wykorzystywana tak, aby zredukować jej ewentualny negatywny wpływ na środowisko. Dodatkowo działania ULP będą zorganizowane w ten sposób, aby ograniczyć potrzeby transportowe uczestników, a także generowane przez nich odpady, do minimum.

W tym kontekście za innowacyjną i jednocześnie niepozbawioną ryzyk należy uznać koncepcję zastosowania rozwiązań mobilnych (w tym mobilnych pracowni i mobilnych zespołów instruktorskich) w dotarciu z ofertą ULP do wszystkich zainteresowanych, którzy będą mocno rozproszeni (terytorium Pogranicza jest duże i słabo zaludnione).

10. Dodatkowe informacje

Należy przypuszczać, że utworzenie ULP oraz przeprowadzenie planowanego wstępnie na lata 2024-2026 pilotażu bezwarunkowego dochodu podstawowego (BDP) będą ze sobą pozytywnie sprzężone. Stopniowo rozwijająca się oferta ULP może z czasem istotnie wzmocnić oczekiwane pozytywne oddziaływanie BDP. Dzięki działalności ULP świadczeniobiorcy BDP dostaną bowiem nowe możliwości świadomego „inwestowania” w samorozwój (kompetencje, talenty, pasje), jak również budowania silniejszych relacji społecznych.

Załącznik. Elementy wniosku konkursowego

Niniejszy załącznik nawiązuje bezpośrednio do wzoru wniosku określonego w regulaminie konkursu zorganizowanego przez NIW-CRSO w 2021 roku w ramach *Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030 (PWRUL)*⁹.

Przedmiotem ww. konkursu było:

udzielenie dotacji celowej na wzmocnienie potencjału instytucjonalnego placówek, podnoszenie jakości ich działalności programowej, zwiększanie zasięgu i dostępności ich oferty edukacyjnej, a także wspieranie rozwoju osobistego i obywatelskiego oraz aktywizacji lokalnej społeczności przy jednoczesnym budowaniu więzi społecznych, jak również wsparcie działań zmierzających do zapewnienia uniwersytetom ludowym trwałej podmiotowości w polskim systemie edukacji.

W poniższych opisach – z powodów praktycznych – pominięto dane metryczkowe oraz oświadczenia składane przy wypełnianiu tego typu wniosków.

Proponowane poniżej treści – po stosownej weryfikacji, rozwinięciu i doprecyzowaniu mogą przekształcić się we właściwy wniosek o dofinansowanie projektu, którego złożenie w NIW-CRSO jest przewidziane wstępnie na IV kwartał 2022 roku.

Należy jednak pamiętać, że opisane poniżej elementy wniosku mogą zostać wykorzystane w staraniach o pozyskanie wsparcia finansowego z innych źródeł niż *Program Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030*.

⁹ Konkurs został zorganizowany w ramach Priorytetu 2. *Wsparcie tworzenia nowych oraz reaktywacji wcześniej istniejących uniwersytetów ludowych*

CZĘŚĆ 1. INFORMACJE O WNIOSKODAWCY

1A. Opis działalności Wnioskodawcy i grup docelowych

Stowarzyszenie Warmińsko-Mazurskich Gmin Pogranicza (SWMGP) powstało w 2019 roku, zaś zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 27.01.2020 r. Tworzy je 10 gmin: Banie Mazurskie, Barciany, Bartoszyce (gmina wiejska), Braniewo (gmina wiejska), Budry, Dubeninki, Górowo Iławeckie, Lelkowo, Sępole i Srokowo. Ideą powstania SWMGP było połączenie sił sąsiadujących z Rosją gmin. Statutowe cele SWMGP obejmują m.in. wszechstronny rozwój społeczno-gospodarczy obszarów graniczących z Obwodem Kaliningradzkim, w tym m.in. wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych oraz zapobieganie wykluczeniu osób i rodzin ze środowisk popegeerowskich.

SWMGP jest organizacją w początkowym stadium rozwoju. W latach 2020-2021 wzięło ono udział w ogólnopolskim projekcie pt. „Pilotaż Centrum Wsparcia Doradczego”, który był realizowany przez Związek Miast Polskich na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. W jego efekcie wypracowana została *Strategia dla Pogranicza* oraz lista przedsięwzięć strategicznych, wśród których znalazło się m.in. utworzenie Uniwersytetu Ludowego Pogranicza (ULP). Miałyby się on skupić m.in. na kształceniu przyszłych instruktorów i animatorów kultury, a także wspierać lokalne instytucje i organizacje w zaspokajaniu potrzeb edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców tego obszaru.

Naszymi grupami docelowymi są:

- a) **Młodzież i młodzi dorośli** (chcemy dostarczyć im argumentów za tym, że nie trzeba się wyprowadzać, aby mieć z czego żyć i się rozwijać, a także że jest po co wracać na Pogranicze, np. po studiach, oraz że można tu przekształcać swoją pasję w pracę).
- b) **Seniorzy** (chcemy dać im możliwość rozwijania aktywności hobbystycznych blisko domu, a także umożliwić im prowadzenie warsztatów instruktorskich, podczas których mogliby dzielić się swoją wiedzą, doświadczeniem i umiejętnościami).
- c) **Rolnicy** (chcemy ułatwić im poszukiwanie nowego, zrównoważonego ekologicznie, sposobu prowadzenia gospodarstwa).
- d) **Artyści, twórcy, animatorzy** (chcemy stworzyć im dobre warunki dla wymiany doświadczeń oraz prowadzenia wspólnych działań twórczych).

1B. Zasoby Wnioskodawcy

Choć SWMGP nie może się jeszcze pochwalić bogatym dorobkiem, to jednak sporym doświadczeniem dysponują podmioty (gminy) wchodzące w jego skład. Dysponujemy zasobami:

- a) **Lokalowymi:** w postaci gminnych centrów/ośrodków kultury, szkół, świetlic wiejskich i innych obiektów gminnych (np. wiat do wykorzystania w okresie letnim), a także opustoszałych zabytkowych budynków – większość z tych miejsc nie jest w pełni wykorzystywana na potrzeby lokalnych społeczności i mogą być one dobrymi miejscami dla aktywności prowadzących przez ULP¹⁰.
- b) **Kadrowymi:** w postaci osób związanych z gminami SWMGP, które są doświadczone w realizacji zadań w reżimie projektowym, a także osób zainteresowanych współtworzeniem programu działań ULP, które będą niezbędne dla jego „rozruchu”, a z czasem mogą stać się jego kadrą (dysponują one niezbędnymi kompetencjami oraz siecią kontaktów z potencjalnymi instruktorami)¹¹.
- c) **Finansowymi:** pochodzącymi obecnie przede wszystkim ze składek członków SWMGP.

Nasz nie w pełni jeszcze wykorzystany potencjał tkwi m.in. w tworzonej od początku 2021 roku sieci lokalnych liderów społecznych Pogranicza, którzy są konsekwentnie i w coraz większym stopniu włączani w kreowanie i realizację kluczowych przedsięwzięć rozwojowych określonych w *Strategii dla Pogranicza*.

1C. Problemy i potrzeby Wnioskodawcy

Gminy Pogranicza tworzą duży i słabo zaludniony obszar o skomplikowanym tle historycznym, który jest jednocześnie wielokulturowym tygłem. W wyniku transformacji gospodarczej po 1989 roku nastąpiły tu głębokie i niekorzystane zmiany społeczne. Obserwujemy m.in. z wyraźny odptyw migracyjny i szybkie starzenie się. Jednym z kluczowych problemów Pogranicza jest niski poziom aktywności społecznej mieszkańców (wycofanie i stagnacja), który wynika m.in. z dezintegracji społecznej tego popegeerowskiego obszaru. Wiąże się to z deficytem liderów; słabą ofertą spędzania czasu wolnego, w tym utrudnionym dostępem do kultury; niskim poziomem wykształcenia i kapitału społecznego; niską samooceną mieszkańców, ich skłonnością do powielania złych wzorców, a także powszechnymi postawami roszczeniowymi i podatnością na patologie społeczne.

¹⁰ Inwentaryzacja bazy lokalowej gmin Pogranicza pod kątem jej wykorzystania w działalności ULP zostanie przeprowadzona przed złożeniem właściwego wniosku o dofinansowanie.

¹¹ Baza osób, które swymi kompetencjami i aktywnością mogą wesprzeć proces uruchamiania i funkcjonowania ULP powstanie przed złożeniem właściwego wniosku o dofinansowanie.

Mieszkańcy gmin Pogranicza to grupa o bardzo utrudnionym dostępie do kultury oraz do różnych form edukacji dla dorosłych. Wynika to z jednej strony z dużego rozproszenia miejscowości i ich znacznej odległości od centrów kultury, a z drugiej – z braku wykwalifikowanej kadry, mogącej ową kulturę animować.

W związku z tym będziemy dążyć do uruchomienia lub zaktywizowania potencjału osób dysponujących wiedzą i doświadczeniem, które zaangażują się w sprawy lokalne, by pobudzić ludzi z brakiem pomysłu na siebie do poszukiwania pasji i odkrywania swoich sił i talentów w różnych sferach życia. Obrane przez nas kierunki działań wpłyną na podniesienie poziomu kwalifikacji i umiejętności oraz wzrost aktywności społeczno-zawodowej społeczności Pogranicza, a także na wzmocnienie jej tożsamości i rozbudzenie postaw obywatelskich.

Na Pograniczu nie podejmowano dotąd inicjatyw związanych z powołaniem uniwersytetu ludowego, co wynikało m.in. z problemów z zapewnieniem finansowania tego typu działań.

CZĘŚĆ 2. INFORMACJE O PROJEKCIE

Istotą projektu zadania jest zorganizowanie pracy ULP, który skupi się na wsparciu rozwoju osobistego i zawodowego oraz zwiększeniu aktywności obywatelskiej mieszkańców Pogranicza, przyczyniając się w ten sposób do rozwoju społeczności lokalnych, a także pomagając w zachowaniu i przekazywaniu tradycji i dziedzictwa narodowego. Prowadzone zajęcia będą odskocznią od codzienności, otwierając możliwości poszerzenia horyzontów, zainteresowań i umiejętności, a także kształtowania wrażliwości. Powstanie „przystań” dla spotkań sprzyjająca nieskrępowanemu dialogowi i działaniom na rzecz samorozwoju, a także wzmocnieniu lokalnych więzi społecznych i dbałości o dobro wspólne.

W pierwszej kolejności zbudowana zostanie struktura samego ULP. Powstanie długofalowa strategia i program działania. Zebrany zostanie trzon zespołu instruktorów, co pozwoli przeprowadzić pierwsze kursy przygotowujące przyszłą kadrę. Równolegle prowadzone będą poszukiwania, a następnie adaptacja stosownego lokum. Skompletowana zostanie także kadra organizacyjno-administracyjna.

Rozpoczęcie: 11.2022

Zakończenie: 12.2023

2A. Planowane działania

Działania ULP wpiszą się w te statutowe cele SWMGP, które dotyczą: wzrostu aktywności społecznej wspólnot lokalnych; zapobiegania wykluczeniu; dbałości o dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe; promocji zdrowia i zdrowego stylu życia; rozwoju przedsiębiorczości; współpracy ponadlokalnej.

Działanie 1: Przygotowanie dokumentów strategicznych

Opis: Powstanie koncepcja programowa i strategia rozwoju ULP na 5 lat, a także plan pozyskiwania środków zewnętrznych oraz strategia marki.

Rozpoczęcie: 12.2022

Zakończenie: 03.2023

Działanie 2: Budowa zespołu administracyjnego i programowego

Opis: Nawiązanie współpracy z osobami odpowiedzialnymi za:

- a) reprezentowanie ULP na zewnątrz, a także za pozyskiwanie funduszy, sprawy księgowo-kadrowe i decyzje organizacyjno-techniczne oraz promocję;
- b) rekrutowanie instruktorów, przygotowanie programu kształcenia nowych instruktorów.

Rozpoczęcie: 12.2022

Zakończenie: 02.2023

Działanie 3: Zapewnienie zaplecza materialnego

Opis: Wybór optymalnej lokalizacji na siedzibę¹² ULP, która obejmie pracownie i sale warsztatowe, salę ekspozycyjną / konferencyjną, pomieszczenia biurowe, zaplecze socjalne oraz część noclegową (bursa).

Remont / adaptacja i wyposażenie ww. siedziby, zakup materiałów szkoleniowych.

Rozpoczęcie: 01.2023

Zakończenie: 09.2023

¹² Początkowo może to być jedno pomieszczenie do pracy dla zespołu udostępnione przez którąś z gmin SWMGP.

Działanie 4: Pierwsze kursy i warsztaty

Opis: Organizacja 5-miesięcznego kursu dla 10 animatorów (ambasadorów) ULP w wymiarze minimum 160 godzin. Jego celem będzie stworzenie trzonu własnej kadry instruktorskiej ULP zdolnej wsłuchiwać się w potrzeby lokalnej społeczności, a także przygotowanej do pracy z nią. Kurs będzie realizowany przez trenerów o wysokich kwalifikacjach i z dużym doświadczeniem zatrudnionych na umowę cywilno-prawną w ramach ULP.

Elementem kursu będą warsztaty–„praktyki” dla maksimum 10-osobowych grup mieszkańców każdej gminy Pogranicza prowadzone przez animatorów szkolonych podczas tego kursu. Jako warsztaty hobbyistyczne będą one promocją działań i możliwości ULP, inicjując jego podstawową działalność¹³. Odbędą się one w każdej gminie Pogranicza w formie pięciu comiesięcznych spotkań w jednym z poniższych tematów¹⁴:

a) **Rękodzielniczy kalendarz Pogranicza**

Warsztaty dedykowane różnym technikom rękodzielniczym i tematom pasującym do naturalnego rocznego cyklu.

b) **Kulinarna historia Pogranicza**

Warsztaty poświęcone różnym przepisom kulinarnym, w efekcie których powstanie 30 przepisów w formie przewodnika kulinarnego. Mógłby on stać się początkiem serii wydawniczej propagującej zdrowe żywienie, zdrowy tryb życia, zainteresowanie lokalną tradycją i lepszą koegzystencją człowieka z naturą.

c) **Pieśni z Pogranicza kultur**

Warsztaty dedykowane pieśniom litewskim, ukraińskim, rosyjskim, mazurskim i warmińskim, których efekty będą zaprezentowane podczas koncertu finałowego.

Jednym z efektów realizacji tego działania będzie stworzenie „konwentu” animatorów Pogranicza. Będzie to otwarte forum wymiany doświadczeń i współpracy, które swą aktywnością wesprze ULP w określaniu kierunków i modelu działania, a także pozwoli animatorom na wzajemne wsparcie i doskonalenie swojego warsztatu pracy.

Rozpoczęcie: 04.2023

Zakończenie: 12.2023

¹³ Na każdym zjeździe kursu dla animatorów część zajęć skupi się na metodyce (instruktażu) poprowadzenia konkretnych warsztatów z mieszkańcami. Animatorzy przeprowadzą następnie takie warsztaty w gminach Pogranicza (najlepiej pod okiem i przy wsparciu opiekuna), a na kolejnym zjeździe wymienią się doświadczeniami, co może zaowocować weryfikacją elementów kursu w zależności od pojawiających się w rzeczywistości problemów.

¹⁴ Ostateczny wybór kursu będzie przesądzony w momencie składania właściwego wniosku o dofinansowanie.

W kolejnych etapach działania ULP przewidziane jest uruchomienie kursów o innym charakterze finansowanych spoza PWRUL. Będą one wychodzić naprzeciw potrzebom mieszkańców Pogranicza i przybierać różne formy. Można tu wskazać dwa przykłady¹⁵.

Przedsiębiorczość z pasją na Pograniczu

Celem kursu będzie kompleksowe przygotowanie 10-15 osób ze wszystkich gmin Pogranicza do podjęcia działalności gospodarczej (np. samozatrudnienie, firma rodzinna, przedsiębiorstwo społeczne) opartej na własnej pasji, hobby, zainteresowaniach (np. rękodzieło, zielarstwo, kulinaria itp.), wpisujących się m.in. w potrzeby określone w *Strategii dla Pogranicza* (usługi dla seniorów, turystyka aktywna i kulturalna, w tym kulinarna, itp.)

Eko-agro Pogranicze

Celem kursu będzie przygotowanie 10-15 osób ze wszystkich gmin Pogranicza do prowadzenia gospodarstwa ekologicznego (m.in. w zakresie uprawy warzyw, kwiatów, sadownictwa, zielarstwa), agroturystyki lub gospodarstwa tematycznego.

Działanie 5: Promocja idei edukacji gruntwigiańskiej oraz oferty kulturalnej i edukacyjnej ULP

Opis: Działania będą kierowane zarówno do odbiorców spoza Pogranicza (m.in. z szerokim wykorzystaniem mediów społecznościowych), jak i także do odbiorców wewnętrznych, a więc do przedstawicieli mieszkańców i władz samorządowych, dla których aktywność ULP powinna być coraz lepiej rozpoznawalna.

Promocja będzie miała formę różnych działań aktywizujących w postaci wystaw, koncertów, warsztatów i innych spotkań promujących ideę ULP. Poprawi to warunki dla budowy sieci współpracy z ULP z lokalnymi społecznikami i liderami.

Ww. działania będą prowadzona zgodnie z „Wytycznymi promocji projektów dofinansowanych ze środków NIW-CRSO”.

Rozpoczęcie: 04.2023

Zakończenie: 12.2023

¹⁵ Są to kursy wymagające dłuższych przygotowań i bardziej specjalistycznej kadry instruktorskiej niż opisane wcześniej kursy hobbystyczne. Będą one prowadzone systemem zjazdowym, stąd niewielka liczebność grup kursowych. Pierwsza edycja pozwoli na rozpoznanie zapotrzebowania wśród mieszkańców. Jeśli będzie ono dostatecznie wysokie, to kursy będą powtarzane.

2B. Koncepcja funkcjonowania Uniwersytetu Ludowego

ULP stworzy osobom dorosłym możliwość zdobycia umiejętności i kompetencji społecznych (obywatelskich), kulturowych i zawodowych w trybie pozaformalnym, w oparciu o grundtvigiańską koncepcję dydaktyczną czerpiącą z tradycji i bogactwa kulturowego lokalnej społeczności, gwarantując wszystkim wolność ideologiczną i polityczną w procesie poznawania i kształtowania postaw.

Istotą ULP będzie sieciowość i pobudzanie oddolnej aktywności lokalnych środowisk, zwłaszcza w sferze kultury – zwiększanie dostępu do niej, ale także uświadamianie możliwości jej współtworzenia. Duża część działań, zwłaszcza w fazie początkowej, będzie ukierunkowana na poszerzanie horyzontów kulturowych, lepsze rozumienie różnorodności i roli współpracy, zwiększanie poczucia sprawczości, a także na rozwój kreatywnego podejścia do kształtowania rzeczywistości.

Obok kształcenia i wspierania potencjalnych liderów i animatorów, będziemy prowadzić kursy hobbystyczne, zawodowe i specjalistyczne, w tym pozwalające połączyć pasję ze sposobem na życie (przedsiębiorczość indywidualna i społeczna), przy uwzględnieniu specyfiki Pogranicza (turystyka, ekologia, rolnictwo, rzemiosło, twórczość rękodzielnicza i artystyczna, kultura ludowa, usługi tzw. "srebrne").

Uczestnicy ULP będą uczyć się przede wszystkim przez praktykę (działanie, przeżywanie) i pracę zespołową inspirowaną wskazówkami ww. liderów i animatorów. Pozwoli im to m.in. na twórcze wykorzystanie czasu i talentu, na realizację pasji i zainteresowań oraz na rozwój osobisty, a w efekcie zaowocuje wzmacnianiem tożsamości poczucia własnej wartości.

Dzięki ULP stworzona zostanie także przestrzeń dla integracji międzypokoleniowej, kultywowania tradycji, rozbudzania świadomości historycznej, a także promocji poszanowania demokracji i praw człowieka, w tym praw mniejszości.

Dzięki swej stopniowo rozbudowywanej ofercie ULP stanie się istotnym elementem życia kulturalno-edukacyjnego na Pograniczu.

Wstępnie przewiduje się, że docelowa koncepcja funkcjonowania ULP będzie się opierała na trzech filarach (obszarach aktywności):

I. WARSZTATY

1. **Kursy instruktorskie dla animatorów lokalnego życia społecznego** mające na celu powiększanie i dokształcanie kadry ULP oraz przygotowywanie jej do realizacji działań wynikających m.in. ze *Strategii dla Pogranicza* (zamiast szukać specjalistów z zewnątrz).
2. **Poszerzanie horyzontów:** warsztaty mające na celu rozwój kreatywności i twórczego podejścia do rzeczywistości, wzmacniające poczucie sprawczości i ogólną aktywność mieszkańców.

3. **Praktykowanie życia:** szeroka gama warsztatów/kursów¹⁶ kierowanych do mieszkańców Pogranicza podnoszących ich zdolność do skutecznego i konstruktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym (w odpowiedzi na zapotrzebowanie i preferencje zgłaszane przez słuchaczy ULP).
4. **Przedsiębiorczość z pasją:** warsztaty / kursy analogiczne jak w pkt. 3, ale poszerzone o elementy pozwalające na przekształcenie hobby w źródło dochodu.
5. **Warsztaty komercyjne dla przyjezdnych/turystów:** dla ludzi w różnym wieku, dla pojedynczych osób, dla grup zorganizowanych (np. szkół), jak i dla rodzin – w formie kilkugodzinnej, 1-dniowej, weekendowej lub turnusowej, w tym także w formie szkoły leniej/zimowej.

II. DZIAŁANIA KULTUROTWÓRCZE

Chodzi m.in. o: festiwale, przeglądy, konkursy artystyczne, plenery, seminaria i konferencje których celem będzie upowszechnienie i utwalenie twórczości artystycznej i dziedzictwa kulturowego Pogranicza.

III. ROZWIĄZANIA SYSTEMOWE

Działania/programy strukturalne (długofalowe) i cykliczne o potencjalnie istotnej sile oddziaływania na społeczność Pogranicza¹⁷

2C. Rezultaty (zasięg, upowszechnianie, trwałość, dalsze działania)

ULP będzie prowadził aktywność na terenie **wszystkich gmin pogranicza** polsko-rosyjskiego. W związku z tym, że ten duży obszar nie był dotąd objęty działaniami żadnego uniwersytetu ludowego, oczekuje się, że wpływ ULP na sytuację społeczną będzie znaczący tym bardziej, że stawia on przed sobą następujące **cele jakościowe**:

- a) wzmocnienie kompetencji społecznych i zawodowych mieszkańców;
- b) ograniczenie skutków marginalizacji grup społecznych;
- c) wydobywanie talentów, rozbudzanie zainteresowań i pasji, w tym także ludzi młodych;
- d) wzmocnienie poczucia tożsamości i własnej wartości oraz aktywizacja społeczna;

¹⁶ W takich obszarach, jak np.: zdrowe odżywianie (jak gotować i jak jeść potrawy regionalne), pieczenie chleba, carving, sztuka dekoracji potraw i stołu, zasady savoir vivre, ogródki przydomowe (warzywne i ozdobne) oraz sady (jak o nie dbać), rolnictwo ekologiczne – produkcja, konsumenci/rynek, wpływ na środowisko, grzyby (rozpoznawanie, zbieranie, przetwórstwo (warsztaty), wędkarstwo (sprzęt, metody połowu, przetwórstwo, potrawy z ryb), szycie (druły, szydełko, inne techniki), kursy krawieckie, wieńce (nauka wyplatania), jajka wielkanocne (nauka pisania); „przedsiębiorczość z pasją” (od pasjonata do przedsiębiorcy); rehabilitacja, kursy kosmetyczne; programowanie/grafika komputerowa (np. w formule *młodzi uczą starszych*); prowadzenie gospodarstwa agroturystycznego (+zdobywanie uprawnień); przygotowanie animatorów kultury.

¹⁷ Chodzi tu, dla przykładu, o: mobilny uniwersytet 3. wieku; mobilne i cykliczne pracownie zajęć artystycznych w świetlicach wiejskich; inkubatory małej działalności gospodarczej i przedsiębiorstw społecznych; edukację regionalną (historia, wielokulturowość); stałą współpracę z jednostkami naukowymi, z innymi UL oraz z podobnymi podmiotami z regionów UE.

- e) wartościowe społecznie zagospodarowanie czasu, wiedzy, doświadczenia i kreatywności mieszkańców, w tym także seniorów;
- f) upowszechnianie edukacji międzypokoleniowej;
- g) umożliwianie przekształcania pasji w pracę;
- h) zachowanie tradycji wielokulturowego społeczeństwa dotyczącej m.in. potraw, zwyczajów, ubiorów, obrzędów, itd.;
- i) wsparcie realizacji celów *Strategii dla Pogranicza* poprzez kształcenie kadr i świadomości.

Upowszechnianie **informacji o działaniach i osiągnięciach** ULP będzie się odbywało w formach bezpośrednich (m.in. spotkania z mieszkańcami, konferencje informacyjne, lokalne uroczystości i wydarzenia integracyjne), jak i pośrednich (m.in. dokumenty i materiały informacyjno-promocyjne w formie konwencjonalnej i cyfrowej – udostępniane w mediach).

Efekty działań podejmowanych przez ULP w ramach projektu **zachowają swą trwałość**, a zmiana społeczna, która nastąpi dzięki uruchomieniu ULP, będzie widoczna już po 2-3 latach. Objawi się ona przede wszystkim we wzroście liczby osób aktywnie uczestniczących w życiu wspólnoty lokalnej i w rynku pracy. W dłuższym horyzoncie należy spodziewać się głębszych przemian spowodowanych przez ULP. Oznacza to m.in. poprawę jakości i dostępności oferty kulturalno-edukacyjnej i lepszą organizację życia kulturalnego. Działania ULP mogą także stać się istotnym wyzwaczem nowej energii mieszkańców Pogranicza, która pozwoli im na poszerzenie horyzontów intelektualnych, wzrost poczucia sprawczości i samowystarczalności. Dostaną oni możliwości świadomego „inwestowania” w samorozwój (kompetencje, talenty, pasje), a także budowania silniejszych relacji społecznych oraz angażowania się w ważne dla Pogranicza, często oddolne, aktywności. Nie bez znaczenia będzie też zdolność ULP do poprawy atrakcyjności Pogranicza dla osób, które zdecydują się zamieszkać w tej części Polski – wzbogacając ją kulturowo, społecznie i ekonomicznie, a także dla innych osób zainteresowanych turystyką kulturową i rozwojową.

Po zakończeniu realizacji projektu ULP będzie **rozwijał swą ofertę** edukacyjno-kulturalną oraz bazę kadrową i materialną, poszukując źródeł finansowania w programach publicznych, fundraisingu (zbiórki funduszy), crowdfundingu (finansowanie społecznościowe) i działalności komercyjnej. Dzięki zbudowanej bazie instruktorów możliwe będzie rozwijanie nowych projektów i docieranie do szerszego grona mieszkańców. Zakładamy, że wskutek promocji wzrośnie też zainteresowanie i konkretyzacja potrzeb zgłaszanych przez mieszkańców, zwłaszcza lokalnych społeczników, samorządowców, rolników, czy przedsiębiorców, którzy wykorzystali lub poznali możliwości ULP m.in. w zakresie pogłębiania integracji społecznej, rozwoju aktywności lokalnej wspólnoty oraz poczucia jej tożsamości.

2D. Wskaźniki realizacji działań

Poniższa tabela przedstawia wskaźniki przypisane do opisanych punkcie 2A działań.

Tabela 1. Wskaźniki realizacji działań

	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość bazowa	Wartość pośrednia	Wartość docelowa
Działanie 1	Przygotowanie dokumentów strategicznych				
WSKAŹNIK	Liczba przygotowanych dokumentów	szt.	0	1	3
Metoda pomiaru	weryfikacje dokumentów				
Źródło danych	SWMGP – dokumentacja wewnętrzna				
Działanie 2	Budowa zespołu administracyjnego i programowego				
WSKAŹNIK	Liczba zaangażowanych osób	osoby	0	3	3
Metoda pomiaru	Weryfikacja dokumentów – umowy o pracę, umowy cywilno-prawne				
Źródło danych	SWMGP				
Działanie 3	Zapewnienie zaplecza materialnego				
WSKAŹNIK	Liczba pomieszczeń udostępnionych dla ULP	szt.	0	1	3
Metoda pomiaru	weryfikacja dokumentów / na miejscu				
Źródło danych	SWMGP				
Działanie 4	Pierwsze kursy i warsztaty				
WSKAŹNIKI	Liczba oferowanych kursów	szt.	0	1	2
	Liczba przeszkolonych animatorów	osoby	0	0	10
	Liczba uczestników kursów	osoby	0	0	510
Metoda pomiaru	weryfikacja list uczestników / dokumentacji zdjęciowej				
Źródło danych	SWMGP				
Działanie 5	Promocja idei edukacji gruntwigiańskiej oraz oferty kulturalnej i edukacyjnej ULP				
WSKAŹNIK	Liczba zorganizowanych seminariów	szt.	0	2	4
Metoda pomiaru	weryfikacja list uczestników / dokumentacji zdjęciowej				
Źródło danych	SWMGP				

Źródło: Opracowanie własne

2E. Zarządzanie projektem (w tym monitorowanie i identyfikacja ryzyk)

ULP będzie elastyczną, sieciową strukturą działającą w oparciu o następujące założenia:

1. Działalność ULP będzie koordynowana przez stały zespół na poziomie SWMGP.
2. ULP działa w formule otwartej, elastycznej (zdeinstytucjonalizowanej), bez konieczności angażowania instruktorów w formie pracy etatowej, przy czym w początkowej fazie działania ULP (brak „własnych” instruktorów) nastąpi czasowe „kontraktowanie” instruktorów spoza Pogranicza.

3. Powstanie sieć lokalnych „gniazd” ULP. Będą one miały profil tematyczny wynikający ze specyfiki danej społeczności lokalnej. Dzięki mobilność pracowni oraz instruktorów będzie można przyjechać na kurs w dane miejsce lub zorganizować kurs we własnej lokalizacji, lub też spotkać się w siedzibie ULP, korzystając z bazy noclegowej. Pozwoli to na dotarcie do maksymalnej liczby osób i na wykorzystanie gminnych zasobów lokalowych (np. świetlice wiejskie, instytucje kultury, szkoły, kluby seniora, OSP), do których ULP uzyska priorytetowy dostęp¹⁸.
4. ULP będzie miał siedzibę w tym samym miejscu, co SWMGP. Docelowo będzie posiadał bazę szkoleniową i hostelową, choć znaczna część jego działań będzie realizowana w ww. „gniazdach”.
5. ULP będzie opierał się na ciągłym rozpoznaniu oczekiwań i skłonności mieszkańców do zaangażowania się, a także na skutecznym dotarciu do nich z informacją o swoich podejmowanych działaniach i o ofercie.
6. Uwzględniony będzie komponent komercyjny ULP, skierowany głównie do turystów.

Zespół zarządzający będzie składał się maksymalnie z trzech osób:

1. Kierownik – będzie odpowiadał za realizację projektu i reprezentował go na zewnątrz, dbając m.in. o efektywność i racjonalność kosztów i prowadzonych działań, a także o kwestie organizacyjne i związane z promocją¹⁹.
2. Koordynator programowy – będzie prowadził bieżące sprawy projektu, organizując m.in. rekrutację uczestników i kadry instruktorskiej, odpowiadając za sprawy merytoryczne i metodyczne (zachowanie idei grundtvigiańskiej), a także za sporządzanie raportów programowych²⁰.
3. Koordynator finansowo-biurowy – będzie prowadził biuro ULP, a także obsługiwał projekt od strony księgowej, przygotowując stosowne sprawozdania, zgłoszenia i deklaracje (np. do ZUS i US).

Rzeczowy i finansowy postęp projektu **będzie monitorowany kwartalnie** pod kątem racjonalności oraz efektywności ponoszonych kosztów, a także skuteczności osiągniętych rezultatów. Podstawowym źródłem informacji i danych o sytuacji będą dokumenty wewnętrzne ULP (w tym m.in. listy obecności, formularze ankietowe, sprawozdania, notatki służbowe), a także wywiady z beneficjentami i interesariuszami projektu. W odpowiedzi na zaistniałe problemy kierownik projektu będzie proponował zmiany w sposobie implementacji zaplanowanych działań.

¹⁸ Warto podkreślić, że powinno to wpłynąć istotnie na uzupełnienie i uatrakcyjnienie m.in. działania szkół i ośrodków kultury w gminach Pogranicza.

¹⁹ Szczegółowe wymogi wobec tej osoby zostaną doprecyzowane na późniejszym etapie prac.

²⁰ Jak wyżej.

Zidentyfikowano następujące **ryzyka** związane z osiągnięciem planowanych rezultatów oraz sposoby zapobiegania ich materializacji:

1. Brak lub **mała liczba uczestników** organizowanych kursów.

Mitygacja: zwiększenie intensywności działań informacyjnych i promocyjnych, w tym bezpośrednich kontaktów z zainteresowanymi lub też kontaktów z organizacjami i osobami o rozbudowanych sieciach współpracy.

2. Niesprzyjające **warunki atmosferyczne** dla imprez plenerowych.

Mitygacja: organizacja wydarzeń w dużych salach widowiskowych lub sportowych.

3. **Pandemia** i towarzyszący jej silny wzrost liczby zachorowań

Mitygacja: reżim sanitarny, ograniczenie zajęć stacjonarnych i upowszechnianie spotkań on-line.

2F. Promocja wsparcia udzielonego w ramach Programu

W celu upowszechniania idei ULP wśród mieszkańców Pogranicza i innych zainteresowanych osób podjęty będzie szereg działań informacyjnych i promocyjnych. Obejmą one m.in.:

- a) konferencję otwierającą oraz konferencję podsumowującą projekt;
- b) kampanię informacyjną w lokalnych mediach, a także za pośrednictwem strony internetowej ULP oraz kanałów ULP w mediach społecznościowych;
- c) organizację wystaw/wernisaży prac uczestników kursów organizowanych przez ULP;
- d) udział przedstawicieli ULP (ze stoiskiem promocyjnym) w lokalnych spotkaniach integracyjnych;
- e) opracowanie i produkcja ulotek, folderów i innych materiałów promocyjnych.

Promocja będzie prowadzona zgodnie z „Wytycznymi promocji projektów dofinansowanych ze środków NIW-CRSO”. Oznacza to, że wszystkie elementy wyposażenia i środki trwałe zakupione w ramach projektu oraz materiały wytworzone w jego trakcie (w tym publikacje, ulotki itp.) będą zawierać w widocznym miejscu logotypy PWRUL oraz WIN-CRSO.

CZĘŚĆ 3. BUDŻET PROJEKTU

Poniższa tabela przedstawia szacunkowy budżet projektu wraz dodatkowymi wyjaśnieniami.

Tabela 2. Szacunkowy budżet projektu

L.p.	Nazwa wydatku	Powiązane działanie	Kwota brutto	Wydatek majątkowy
1.	Wynagrodzenie zespołu (prowadzenie projektu)	1,2,4,5	97.000	NIE
2.	Remont, adaptacja i wyposażenie siedziby ULP	3	50.000	TAK
3.	Wynagrodzenie instruktorów (kurs dla animatorów)	4	24.000	NIE
4.	Materiały (kurs dla animatorów)	4	5.000	NIE
5.	Noclegi i wyżywienie (kurs dla animatorów)	4	24.000	NIE
6.	Wynagrodzenie instruktorów (warsztaty inicjujące ULP)	4	15.000	NIE
7.	Materiały (warsztaty inicjujące ULP)	4	25.000	NIE
8.	Promocja	5	10.000	NIE
Wydatki bieżące			200.000	
Wydatki majątkowe			50.000	
ŁĄCZNIE			250.000	

Źródło: Opracowanie własne

Wyjaśnienia:

Wynagrodzenie **zespołu** (poz. 1) obejmie koszty pracy kierownika, koordynatora oraz specjalisty ds. organizacyjno-finansowych, przy czym założono, że łączne koszty wynagrodzeń wszystkich ww. osób nie przekroczą 8 tys. PLN/miesiąc. Szczegółowy wymiar czasu ich pracy oraz stawka miesięczna zostaną doprecyzowane w kolejnym etapie prac.

Koszty **remontu i adaptacji oraz wyposażenia** siedziby ULP (poz. 2) zostały oszacowane wstępnie, będą one zweryfikowane i doprecyzowane w kolejnym etapie prac.

Wynagrodzenie **instruktorów prowadzących kurs dla animatorów** (poz. 3) obejmuje 160 h ich pracy przy stawce 150 PLN brutto/h.

Koszty **materiałów na kurs dla animatorów** (poz. 4) dotyczą 10 uczestników, którzy spotkają się 5-krotnie, przy jednostkowym koszcie materiałów w wysokości 100 PLN/osobę.

Koszty **noclegów i wyżywienia** (poz. 5) dotyczą kursu dla animatorów, podczas którego odbędzie się pięć weekendowych spotkań (po 2 noclegi), w których weźmie udział 12 osób (10 uczestników oraz 2 instruktorów), przy czym jednostkowy koszt wyniesie 200 PLN/osobo-dobę.

Wynagrodzenie **instruktorów podczas warsztatów inicjujących ULP** (poz. 6) dotyczy 10 instruktorów, którzy 5-krotnie spotkają się z uczestnikami na 3-godzinnych spotkaniach przy stawce 100 PLN brutto/h.

Koszty **materiałów na warsztaty inicjujące ULP** (poz. 7) dotyczą 10 grup uczestników po 10 osób każda, które spotkają się 5-krotnie przy jednostkowym koszcie materiałów w wysokości 50 PLN/osobę.

Koszty **promocji** (poz. 8) mogą objąć m.in.: stronę www dla ULP, artykuł sponsorowany, broszury, spot reklamowy, gadzety. Będą one zweryfikowane i doprecyzowane w kolejnym etapie prac.

Spis rycin

Ryc. 1. Lokalizacja projektu (Gminy Pogranicza).....	14
--	----

Spis tabel

Tabela 1. Wskaźniki realizacji działań.....	29
---	----

Tabela 2. Szacunkowy budżet projektu.....	32
---	----

